І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА  SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 94. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 16-го ТРАВНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, MAY 16, 1975 No. 94. VOL. LXXXII.

ЗСА АКЦІЄЮ ЗБРОЙНИХ СИЛ ЗВІЛЬНИЛИ КОРАБЕЛЬ І ЗАЛОГУ, ЗАХОПЛЕНИХ НА МІЖНАРОДНИХ ВОДАХ КАМБОДЖСЬКИМИ КОМУНІСТАМИ

Вашингтон. — Виконуючи доручення президента Форда, з'єднання американської морської піхоти, користуючись вогневим прикриттям з кораблів та літаків заатакували острів Котанґ у віддалі 30 миль від камбоджського материка, та силою звільнили захоплений камбоджськими комуністами американський вантажний корабель С.С. Маяґуез і всю його залогу з 39 осіб. У висліді воєнної операції американці затопили три сторожеві військові камбоджські кораблі, пошкодили кілька інших, а відтак висадилися на острові, де прийшло до збройного зудару із стаціонованими там камбоджськими комуністичними частинами. Не маючи іншого виходу, камбоджці звільнили всю захоплену в полон залогу американського корабля та доставили її на американський воєнний корабель. В ході збройної сутички на острові загинуло, як поінформував речник Пентаґону, двох американських вояків, а вісьмох було поранених. З хвилиною звільнення залоги корабля Маяґуез, американські військові з'єднання припинили збройну акцію, в рамках якої американські бомбардувальники також атакували і знищили камбоджську повітряну базу на суходолі недалеко порту Сіганаквіл.

У комунікаті з приводу цієї акції президент Форд заявив, інформуючи про неї американський нарід, що він дав доручення збройним частинам силою звільнити американський вантажний корабель С.С. Маяґуез, а також висадитися на острові Котанґ, бо цього вимагала справа звільнення залоги корабля. Згідно з його наказом, заявив Президент, американське летунство заатакувало поблизькі камбоджські військові інсталяції. Збройні частини, яким доручено перевести цю операцію, виконали її, за словами Президента, „з честю" і „жертвенністю" і цим забезпечили звільнення корабля та його залоги.

Акція президента Форда знайшла однозгідну підтримку в Конґресі, а Сенатська комісія для зовнішніх справ схвалила вечером 14 травня одноголосну резолюцію, підтримуючи плян такої акції, ствердивши, що Президент діє в межах своїх конституційних прав, заряджуючи військову акцію. Тільки деякі сенатори і конґресмени були в опозиції до такої акції, серед них сенатор МекҐоверн та сен. Генрі Джексон. Деякі сенатські лідери і лідери з Палати Репрезентантів висловлювали невдоволення, що президент Форд „не перевів з ними консультації щодо акції, а тільки їх поінформував". В принципі, однак, загальне погодження було, що ЗСА не могли далі толерувати піратського вчинку камбоджських комуністів, коли всі заходи полагоджати цю справу дипломатичним шляхом завели.

ТАСС подав інформацію про збройну акцію

Совєтське аґентство ТАСС 14 травня подало коротку інформацію, стверджуючи, що американські збройні сили заатакували камбоджські воєнні кораблі. Ніякого коментаря до цього повідомлення совєтське агентство не дало, а тільки зацитувало повідомлення Пентаґону з Вашингтону, мовляв, атака американських військових літаків на камбоджські воєнні кораблі була зумовлена тим, що камбоджці намагалися перевезти залогу схопленого корабля на суходіл.

ВШАНОВАНО ВЛАДИКУ МИТРОПОЛИТА МСТИСЛАВА У 33-РІЧЧЯ ХІРОТОНІЇ, СОБОР ЄПИСКОПІВ УПЦ В ЗСА ВІДБУВ СЕСІЮ

Бавнд Брук, Н.Дж. — В середу, 14-го травня ц.р., сповнилося 33 роки з того дня, як в Андріївському соборі в Києві відбулася торжественна хіротонія теперішнього первоієрарха Української Автокефальної Православної Церкви та Митрополита Української Православної Церкви в ЗСА Владики Мстислава на єпископа Переяславського. З цієї нагоди тут в Церкві-Пам'ятнику був відправлений Молебень Подяки з участю отців: протопресв. Ф. Шпаченка, митр. прот. П. Фалька, прот. М. Земляченка, прот. Й. Крети та Ф. Істочина. Після відспівання Многоліттєвія, Владика Мстислав подякував отцям і приявним за пам'ять і увагу до нього. З нагоди цієї річниці Владику Мстислава привітали УНС, УККА та інші наші центральні і місцеві установи: На многії літа, Владико!



Владика Митрополит Мстислав

Попереднього дня, у вівторок 12-го травня, тут в Осередку Української Православної Церкви в ЗСА відбулася чергова сесія Собору Єпископів цієї Церкви з участю Митрополита Мстислава, Архиєпископа Марка і Єпископа Константина. Крім полагодження поточних справ, Собор схвалив:

1. Чергову нараду Єпископату і представників церковних управлінь трьох українських православних митрополій — УАПЄеркви, УГПЦеркви в Канаді і УПЦеркви в ЗСА відбути в цьому році в Осередку УПЦеркви в Бавнд Бруку в днях 15, 16 і 17 серпня. Соборну Архиєрейську Службу Божу з цієї нагоди відправити в неділю, 17 серпня, у Церкві-Пам'ятнику, відзначуючи водночас 987-му річницю хрещення України.

2. Урочисте відкриття Духовної Семінарії УПЦеркви в ЗСА визначити на неділю, 7-го вересня ц.р.

3. Видати Соборне послання з нагоди 200-ліття незалежности Америки і Року Української Жінки.

4. Висловити подяку Консисторії, Духовенству і делеґатам на 7-ий Єпархіяльний Собор УАПЦеркви в Австралії й Новій Зеляндії за вельми успішно відбутий Собор та творчу працю на ньому. Окрему подяку висловлено Преосвящ. Владиці Константинові, що репрезентував на тому Соборі Владику Митрополита, за переведення ним канонічних візитацій усіх наших парафій в Австралії, на що Владика віддав два місяці усердного труду.

Небавом появиться нова книжка про Україну

Гамільтон, Канада. — З Департаменту політичних наук МекМастер університету інформують, що небавом на книжковому ринку появиться англійською мовою книжка: „Україна у 70-их роках". Це буде повна збірка матеріялів конференції про сучасну Україну, що відбулася на МекМастер університеті за підтримкою Канадської Ради та Міждепартаментального Комітету для справ комунізму і Східньої Европи в жовтні 1974 року. Нова книжка про Україну, що охоплюватиме такі розділи, як природні багатства, економіка, соціологічні та демографічні проблеми, меншинні групи в Україні, партія, держава та суспільство, а також справи, зв'язані з українськими студіями на Заході, матиме 300 сторінок. Між співавторами є проф. Джон Газард, проф. А. Симиренко, проф. Дж. Бирч, проф. Джон Армстронґ, проф. З. Гітельман та проф. Ю. Луцький. Збірник появляється за редакцією проф. Петра Потічного.

ДЕЛЕҐАТСЬКА КАМПАНІЯ УНС В МІСЯЦІ ТРАВНІ

В першу річницю 28-ої Конвенції Головна Канцелярія УНСоюзу звернулася до всіх делеґатів із закликом придбати в травні бодай символічного одного члена. В листах, висланих з Організаційного Відділу до учасників 28-ої Конвенції, сказано, що бути делеґатом на Конвенції є не тільки великою почестю, але рівночасно й обов'язком постійно дбати про розвиток і ріст УНСоюзу. На заклик Головної Канцелярії вже відгукнулося 38 делеґатів — учасники 28 Конвенції, які ділом доказали свою солідарність до установи, яку репрезентували рік тому під час згаданої Конвенції, переславши 60 аплікацій.

СПИСОК ДЕЛЕҐАТІВ 28-ої КОНВЕНЦІЇ УНСОЮЗУ, ЯКІ В ТРАВНІ ПРИЄДНАЛИ ЧЛЕНІВ

Ім'я і прізвище	Від.	Здобув чл.	Ім'я і прізвище	Від.	Здобув чл.
В. Оріховський	353	6	П. Бабич	115	1
І. Гуцайлюк	147	4	І. Голик	123	1
М. Гентош	305	4	Ю. Юрків	130	1
В. Сачко	53	3	А. Забродський	156	1
Кaтка Стецюк	25	2	Г. Клименко	182	1
Анна Гарас	47	2	Р. Колодій	191	1
В. Кобіто	121	2	В. Козак	213	1
Галина Гаврилюк	170	2	Т. Кубарич	217	1
Б. Дейчаківський	233	2	Е. Блідий	220	1
І. Гаврилюк	360	2	І. Флис	267	1
І. Телюк	414	2	Мелянія Мілянович	287	1
П. Дяків	427	2	М. Велич	317	1
Олександра Дольницька	434	2	С. Глоговський	346	1
Анна Гнатюк	37	1	Катерина Ґордон	347	1
І. Пиндус	39	1	Я. Щербак	352	1
М. Ольшанський	51	1	М. Семків	379	1
М. Савків	57	1	О. Хома	383	1
В. Гнатів	76	1	В. Зорич	432	1
Р. Татарський	94	1	В. Зацерковний	439	1

Українці Ню Йорку приготовляються до святкувань 200-річчя Америки

Ню Йорк. — В середу, 14 травня ц. р. тут у приміщенні Українського Народного Дому відбулась ширша нарада представників українських організацій, які входять в склад Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій — Метрополітального Відділу УККА, з метою обміркувати і продискутувати справи відзначення на ширшій базі 25-річчя з дня смерти Головного Командира УПА ген. хор. Т. Чупринки, української участи у загальних святкуваннях 200-річчя Американської Незалежности, відмітити 50-річчя постання СУМ-у в Україні і процесу СВУ, відзначити день Жінки-Героїні і Жінки-політичного в'язня та полагодити інші біжучі справи.

Нараду відкрив і нею проводив голова КОУАО адв. Роман Гутлевич, а додатково справи реферували: екзекутивний директор УККА мґр Іван Базарко, мґр Іван Винник, о. д-р Война р, Володимир Бакад та інші. У висліді дискусії рішено: відзначити 25-річчя смерти Т. Чупринки в неділю, 19 жовтня ц. р. Цей день буде проголошений Днем Чупринки; відбути 21-го вересня в рамцях 200-річчя ЗСА велику всенародну маніфестацію в Браєнт Парку; взяти участь у загальних міських святкуваннях, які розпічнуться вже 4-го липня ц. р. о год. 2-ій по полудні великою парадою; розпочати якнайскоріше працю над окремим довідником про українців в Ню Йорку, в якому був би показаний їхній вклад в американське життя. Обмірковано також інші способи української участи у відзначуванні 200-річчя ЗСА, як наприклад, влаштуванні окремих мистецьких виставок, мистецьких фестивалів, тощо. Всі українські імпрези в цьому і наступному роках проходитимуть в рамцях цього святкування. Мґр Іван Базарко звернув увагу, що побіч 200-річчя українці повинні відзначувати 100-річчя українського поселення в цій країні, але це відзначення повинно проходити так, щоб українська спільнота в ЗСА здобула ними політичні і престижеві користі. Представники Крайового Комітету 200-річчя Американської Незалежности при тому поінформували про працю і пляни Комітету в крайовому засягу.

Нарада визначила дату Листопадових Роковин на 2-го листопада. В програмі виступить, між іншими, відомий Візантійський хор з Утрехту, Голяндія, під диригентурою д-ра М. Антоновича.

Для практичного переведення намічених плянів вибрано окремі комісії. До комісії 25-річчя Т. Чупринки увійшли: адв. Р. Гутлевич — голова, М. Черпньовський, М. Грицковян (Т-во УПА), М. Юзенів, А. Ластовецький (Пласт), полк. Ю. Лопатинський, І. Дмитрик (Об'єднання УПА), Р. Данилюк 1 УД УНА, К. Василик (СУМА), С. Чума, М. Хоманчук, сотн. І. Козак, Г. Полчій, полк. Содоль-Зілинський, Г. Яремчук і Ст. Шепарович. Комісію 200-річчя ЗСА очолив адв. І. Флис і до неї входять ще: В. Бакад, Г. Сміндак. Марія Душник, адв. Ю. Волинець, М. Лучов і Р. Полчій і представники українських культурних, мистецьких, жіночих та комбатантських організацій.

Чергова нарада представників українських організацій відбудеться в середу, 11-го червня.

Палата Репрезентантів схвалила 405 мільйонів на допомогу втікачам з Індокитаю

Вашінґтон. — Палата Репрезентантів у середу, 14 травня, 381-им голосом проти 31-го, схвалила законопроєкт, який дозволяє Урядові допомогти втікачам від комуністичної аґресії в Індокитаю переселитися до ЗСА та дозволяє Урядові надати їм тимчасову фінансову допомогу. Кілька годин пізніше Палата Репрезентантів проголосувала другий законопроєкт, який на цю допомогу для втікачів із Південного В'єтнаму і Камбоджі призначає 405 мільйонів долярів, які можуть бути вжиті до 30 вересня, 1977-го року.

Сенатори голосуватимуть над подібними двома законопроєктами, правдоподібно, ще цього тижня. Сенатські комісія асигнувань і комісія для закордонних справ вже проголосували призначити 405 мільйонів долярів на допомогу для втікачів.

Конґрес схвалив 367-більйоновий державний бюджет

Вашінґтон. — У середу, 14 травня, обидві Палати Конґресу схвалили спільну резолюцію, яка пропонує обмежити видатки федерального Уряду протягом наступного фіскального року до 367 більйонів долярів. Резолюція пройшла через Палату Репрезентантів 230-ма голосами проти 193-ох, а в Сенаті резолюція була схвалена навіть без поіменних викликів. Законодавці передбачають, що державний дефіцит в наступному фіскальному році, який розпочнеться 1-го липня 1975-го року, правдоподібно виноситиме коло 68.8 більйона долярів. Деякі коментатори передбачують конфлікт між Конґресом і Білим Домом, бо президент Джералд Форд запропонував, щоб видатки Уряду були менші, а саме, 355 більйона долярів, і сказав, що може погодитися на 60-більйоновий максимальний дефіцит.

Схвалюючи спільну резолюцію щодо видатків Уряду на наступний рік, Конґрес перший раз діяв згідно з новими правилами, проголосованими минулого року, які надають законодавцям більше голосу в справі виготовлення державного бюджету.

Моріс Стенс засуджений на грошеву кару

Вашінґтон. — Моріс Стенс, колишній секретар торгівлі за президентури Ричарда Ніксона, у середу, 14 травня, був засуджений на 5,000 долярів кари за нарушення виборчих законів під час перевиборчої кампанії Ричарда Ніксона у 1972-му році. В той час Стенс був скарбником Комітету для перевибору Ніксона. В березні цього року Стенс признався в суді, що поповнив 5 проступків, принимаючи на передвиборчу кампанію нелеґальні пожертви від великих корпорацій. Згідно з домовленням із федеральним суддею Джоном Л. Смитом і спеціяльним Вотерґейтським прокуратором, за признання до вини Стенс одержав грошеву кару в сумі 5,000 долярів, але за це не буде притягнений до судової відповідальности за інші обвинувачення.

ЗБІЛЬШИЛАСЯ ІТАЛІЙСЬКА КОМПАРТІЯ

Рим. — Згідно з даними газети „Уніта", органу Італійської компартії, число членів компартії досягнуло 1,658,615 осіб. На кінець 1974 року в компартії Італії було зареєстрованих 1,657,-815 членів. Якраз в цьому році в Італії переводить Італійська компартія „обмін партійних документів".

Заповідають Весняний Злет Юнацтва СУМА в Елленвіл

Ню Йорк. — З Головної Управи Спілки Української Молоді Америки інформують, що цьогорічний Весняний Окружний Злет Юнацтва СУМА, який відбудеться в днях 24 і 25-го травня на Оселі в Елленвіл, проходитиме під гаслом „За Бога й Україну — до перемоги". У весняному Злеті візьмуть участь старше і молодше юнацтво, дружинники та сеніори з Осередків і Відділів: Ню Йорк, Бруклин, Озон Парк, Асторія, Йонкерс, Ню Гейвен, Віллімантик, Гартфорд, Ню Бритен, Бостон, Ютика, Коговз - Вотервліт, Вінґгамтон, Пассейк, Нюарк-Ірвінґтон, Джерзі Сіті, Байон, Картерен, Ню Бронсвік, Трентон, Філядельфія, Феніксвіл і Балтиморе.

Весняний Злет відмітить 50-річчя заснування СУМ в Україні і 25-річчя смерти ген. хор. Романа Шухевича-Тараса Чупринки. В програмі Злету передбачено відбути: конкурс знання для п'ятьох вікових груп, спортові змагання з відбиванки, копаного м'яча, кидання кулі і диску, легкоатлетики, бігів, скоку в далечінь, тощо. Відбудеться також великий попис мистецької самодіяльности, в якому візьмуть участь численні танцювальні ансамблі і гуртки, хори, співочі і струнні ансамблі, гуртки мистецького слова і окремі солісти. З найкращих мистецьких одиниць буде пізніше складена святочна програма Злету. Виступи мистецьких одиниць і конкурс знання оцінюватиме окрема мистецька комісія, покликана Командою Злету.

Командантом цьогорічного Весняного Злету є студент медицини Роман Дашавець з Бостону, бунчужним буде Ігор Зварич з Йонкерсу, а писарем Нуся Вох з Джерзі Сіті. До Команди входять ще 17 осіб з-посеред старшого юнацтва і дружинників.

ПРЕДСТАВНИКИ „СУВЕРЕННОЇ" УССР „НЕ МАЮТЬ ПРАВА"...

ЯК ДОВГО СИБІР І УРАЛ БУДУТЬ ДЛЯ УКРАЇНИ СИМВОЛАМИ КАТОРГИ І НЕВОЛІ? — ПИТАЄ УКРАЇНСЬКИЙ ПОЛІТВ'ЯЗЕНЬ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — Подаємо до відома новий документ з Пермських концтаборів, що продістався на Захід. Документ п. н. „Хроніка голодівки" реєструє фраґменти подій в таборі в жовтні, листопаді і грудні 1974 року. Треба відзначити, що тодішня голодівка і боротьба за права політичних в'язнів наступила чотири місяці після голодівки, що пройшла у тих же таборах у травні і черв ні 1974 року, про що широко повідомляла українська і чужинецька преса на Заході.

Текст документу:

ХРОНІКА ГОЛОДІВКИ

10. 10. 1974 р. З. Антонюк, С. Глузман, І. Світличний і В. Палаханов, (які голодують від 26 серпня 1974 р.) звернулися з проханням до А. Сахарова, у якому просять його, як відомого демократичного громадського діяча, поробити усі можливі заходи для здійснення їх домагань, себто признати їм статус політичних в'язнів.

19. 10. І. Світличного відправили етапом з табору (на 54 день голодівки).

У відповідь на заяву до прокуратури Пермської області, 14. 11. 1974 р. прийшла відповідь: „Відправлений за вказівками вищепоставлених інстанцій на медичну обсервацію у розпорядження ізолятора м. Перма".

22. 10. З. Антонюка, після чергового приступу, перевели з штрафного ізолятора до таборової лікарні. Він припинив голодівку (на 56-му дні, втративши 10 кілограмів ваги). Лікар Солміна (?) каже, що протягом двох тижнів буде харчувати його лише манною кашою і в лікарні прийдеться йому перебути довший час. Почуває себе дуже погано — сильні болі виразки і печінки, майже цілком не спить. 31. 10. несподівано виписали до приміщення камерного типу. Явний наказ КГБ. Того ж самого дня відбулася розмова З. Антонюка з начальником... (нечітке) КГБ Дехтерніковим, уповноваженим КГБ по справам табору майором Піменовим. Вони оскаржили Антонюка і Світличного „у ворожій діяльності" і „вербуванню" Балаханова. Повідомили про рішення переведення його на 4 місяці у приміщення камерного типу. Антонюк на доказ солідарности з голодуючими товаришами, відновив свою голодівку.

4. 11. Антонюка почали насильно годувати. Усіх годують, як і раніш, раз на три дні.

6. 11. У Антонюка на зонді для насильного кормлення — сліди крови — виразка. У правій легені гострі болі, схожі на загострення туберкульозу, сильні кровавлення гемороїв. Після кожного насильного кормлення, з'являються болі виразки. Ліків не дають.

9. 11. У С. Глузмана сердечний приступ. Усі голодуючі на прохід вже не виходять — лежать. Голодівка триває вже 75 днів (на 10. 11.

10. 12. 1974 р. в установі 389-35 традиційний день совєтських концентраційних (

(Закінчення на стор. 4-ій).

Поставлене пам'ятник М. Кузнєцову

Львів. — „Радянська Україна" з 9-го травня поінформувала, що „на околиці села Боратин Бродівського району на місці трагічної загибелі леґендарного радянського розвідника... М. І. Кузнєцова" поставлено гранітний пам'ятник. З цього приводу в селі Боратин відбулися збори з участю рідні Кузнєцова та його колишніх співробітників.

Як відомо, Микола Кузнєцов, родом з Свердловської области, належав до совєтської партизанської групи на західніх українських землях під командуванням Д. Медведєва і виконував провокативні атентати на гітлерівських високих старшин та членів німецької адміністрації, що відтак давало німцям підставу для здійснювання карних експедицій серед українського населення та до розстрілів українських закладників. Справа в тому, що Кузнєцов разом із своїми співробітниками підшивалися під українське збройне протинімецьке підпілля, щоб в цей спосіб німецькими руками винищувати його і винищувати українське населення. Останнім таким вчинком М. І. Кузнєцова був замах на представників німецької адміністрації у Львові в 1944 р. В замаху 9 лютого 1944 року загинув віцеґубернатор т. зв. Дистрикту Галичина Отто Бавер зі своїм секретарем Гайнріхом Шнайдером. Втікаючи зі Львова, Кузнєцов з двома товаришами потрапив 2 березня 1944 р. на відділ УПА у Брідщині, який всіх трьох совєтських розвідників притримав. Коли ж стверджено було їхню ідентичність, за злочини проти українського населення їх засуджено на кару смерти і присуд був виконаний.

Микола Понеділок видужує після операції, дякує за побажання

Ню Йорк. — Микола Понеділок, відомий наш письменник-гуморист, автор „Соборного борщу", „Рятуйте мою душу" та багатьох інших творів, перейшов з кінцем минулого місяця в одній з місцевих лікарень поважнішу операцію, після якої тепер видужує, перебуваючи під постійною опікою д-ра К. Рогозинського. Вістка про його занедужання „якимось чудом" дійшла до його колеґ-письменників та багатьох звеличників, від яких він одержав уже сотні листів із турботою про його здоров'я та з побажаннями швидкого і повного видужання. Не мавши можливости тепер, під час видужування, відповісти особисто на всі ці листи і подякувати за побажання, Микола та його найближчі друзі цією дорогою передають усім велике і сердечне: Спасибі!



Микола Понеділок

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Правильне рішення

Доручення президента Джералда Форда американським збройним силам перевести військову акцію на терені камбоджського острова і силою звільнити безправно і по-розбишацьки захоплений камбоджськими комуністами американський вантажний корабель з залогою, було правильне, своєчасне, а в першій мірі конечне з уваги на те, що завели всі дипломатичні заходи. Камбоджські комуністичні війська довершили піратського акту, захоплюючи на міжнародних водах американський торговельний корабель і відмовляючися його звільнити.

Рішуча постанова Президента у зв'язку з цим випадком продемонструвала перед усім світом, що ЗСА не дозволять нікому на те, щоб ставити під пряму загрозу життя і майно американських громадян, зокрема тоді, коли в гру входить провокація і цинічне порушення міжнародного права.

Американський нарід у своїй величезній більшості одобрює і схвалює це правильне рішення свого Президента.

На добро і славу

До метрополітальних осередків Східньої Америки приїздить з концертовими виступами відома і заслужена для української культури українська Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка під керівництвом віртуоза - бандуриста і композитора Григорія Китастого. Концертове турне Капелі в українському житті в ЗСА та Канаді — подія виняткової ваги, враховуючи відносну рідкість таких виступів, як і те, що йдеться про виступи мистецької одиниці, особливої щодо свого характеру і мистецьких можливостей.

Українська Капеля Бандуристів має свою довгу і багату історію. Вона була заснована ще тоді, коли існувала українська незалежна держава в 1918 році. З того часу, не зважаючи на природні зміни у своєму особовому складі, вона не переставала плекати українське прадавнє мистецтво гри на бандурі, розвиваючи у своїх слухачів любов і подив до української народної музики і співу. Особлива роля випала на долю Капелі з її виходом на еміґрацію, коли її керівникам доводилося боротися за її збереження як мистецької одиниці. Сьогодні треба радіти, що Капеля збереглася на терені ЗСА, куди прибула ще в 1949 році.

У зв'язку з черговим турне Капелі по українських громадах буде доцільним звернути увагу загалу українського громадянства на важливість такої мистецької одиниці, якою є Капеля, а також вказати на те, що нашим колективним обов'язком є докласти всіх зусиль, щоб Капеля не тільки існувала, а й успішно розвивалася. Ніде правди діти, ми маємо прикрий досвід зі справою збереження наших мистецьких одиниць на американському континенті. Вистане тут тільки нагадати про ліквідацію Українського хору під керівництвом Олександра Кошиця, зорганізованого за часів Української Народної Республіки, ліквідацію театру Володимира Блавацького, Театральної студії Йосипа Гірняка і Олімпії Добровольської.

Все це не кидає доброго світла на українську громаду, але на цьому тлі тим виразніше виступає факт існування і діяльности Української Капелі Бандуристів, яка таки збереглася і сьогодні далі може служити українській громаді.

Треба надіятися, що успішне мистецьке турне Капелі в ЗСА і Канаді буде додатковим стимулом до посиленої праці керівництва Капелі, до її розвитку і росту на славу української культури та на добро української справи.

Потрібна аґенція

Минулого вівтірка, 13-го травня, Сенат подавляючою більшістю голосів проголосував обмежити час дискусії над законопроєктом, що пропонує створити незалежну федеральну аґенцію, завданням якої було б заступатися за права споживачів - покупців під час переслухань чи засідань інших федеральних аґенцій, а також у судах, коли вирішуватимуться такі справи, як ціни на продукти, їхня якість тощо. Крім того, аґенція мала б бути центром інформації для споживачів, як також головним посередником щодо їхніх зажалень. Обмеження Сенатом часу, призначеного на дискусію над законопроєктом, який пропонує створення цієї аґенції, запевняє, що цього року сенатори таки матимуть змогу голосувати в цій важливій справі, а не мусітимуть відкладати голосування „на неозначене майбутнє", як це сталося минулого року й кілька років раніше, коли противники створення такої аґенції не допустили до голосування „філібастерами", своїми безперервними промовами. Позиція щодо обмеженя часу дискусій пройшла 71-ним голосом проти 27-ох і це вказує, що сенат не тільки схвалить створення Аґенції охорони споживачів - покупців, але також зможе в потребі уневажнити „вето" президента Форда, який заявив, що на його думку, така аґенція тільки спричиниться до збільшення урядової бюрократії та збільшить видатки федерального уряду. Коментатори переконані, що Палата Репрезентантів піде за прикладом Сенату, бо конґресмени ще минулого року заявилися за створенням такої аґенції, але їхній законопроєкт не пройшов в Сенат з огляду на згаданий „філібастер".

Така Аґенція охорони споживачів - покупців конечно потрібна, бо як вказують її прихильники, досі споживачі не мали офіційного заступника перед різними урядовими аґенціями та департаментами, як також під час судових розправ, коли вирішувалися такі проблеми, як ціни на продукти, питання їхньої якости тощо. Як сказав демократичний сенатор Абрагам Рібікофф із Коннектикату, тка аґенція дасть споживачам „голос в Уряді, з яким мусітимуть числитися". Президент Форд повинен підписати цей законопроєкт, якщо він пройде крізь обидві Палати Конґресу, тим більше, що бюджет для цієї Аґенції виноситиме тільки 20 мільйонів долярів річно, що є малою сумою, в порівнянні з видатками інших федеральних аґенцій.

ЗНЕНАВИДЖЕНИЙ МОСКВОЮ

Мабуть жадному американському законодавцеві совєтська преса і ціла пропаґандивна машина СССР не присвячувала так багато місця, як сенаторові Генрі Джексонові, демократові із стейту Вашінгтон. Писали про нього звичайні пропаґандисти, співробітники горезвісного КҐБ, писали акредитовані в ЗСА совєтські журналісти, історики і т.д. Не знаємо, до якої категорії зачислити Олексу Носенка, який в особливо брутальний спосіб розправляється з „фальшивою американською демократією" і її речником „лідером чорної сотні" і „скаженим сенатором" Генрі Джексоном. Його „памфлет" надрукований у підвалі „Літературної України" ще 18-го березня ц.р. можна сміливо зачислити до окремих „взірців" злосливої і ницої КҐБівської пропаґанди, метою якої є моральне нищення окремих індивідуальностей, які, зрозумівши загрозу комунізму, посміли поставити йому спротив.

Почалося від Віліяма Фулбрайта, „діяча буржуазного, але з проґресивними поглядами". Його провал у виборах до Сенату зрозуміли в СССР, як особисту перемогу сен. Г. Джексона, який, за словами автора „памфлету", „нахвалявся поставити ящик віскі, якщо його недруг Віліям Фулбрайт не повернеться до Конґресу". „Фулбрайт більше до Сенату не потрапив — каже Носенко, — а містер Джексон у компанії прибічників мав нагоду погуляти".

Потім вже О. Носенков пішло „гладко". Він пригадав сенаторові Джексонові його „молитву над трунок обер - полісмена Гувера, нестамовну ненависть до неґрів та інших кольорових співвітчизнянників, підкопну політичну діяльність, блокування справи миру, підрив економічних контактів Совєтського Союзу з ЗСА" тощо.

Ненависть до демократичних систем Заходу, її речників і визнавців у Носенка зайшла вже так далеко, що він не вагався виступати не тільки проти окремих членів Конґресу ЗСА, але й проти самої Інституції — обидвох американських законодавчих палат і американської державної системи. „Загально відомо, — пише він, — що в Сполучених Штатах, як і в будь-якій іншій „клясичній" буржуазній країні, так звані „слуги нації", депутати парляменту, в даному разі конґресу, дуже далекі від інтересів народу. Державою править капітал, до керма влади стають політикани, яких знаходить і обирає правлячий кляс". Для підтвердження свого міркування Носенко „притягає" на поміч Марка Твена, який нібито колись мав сказати: „Розфуфирена наша демократія настільки фальшива й облудна, що при згадці про неї в організмі виникає нудота".

Зовсім жалюгідною є спроба Носенка протиставити дві системи — американську демократію і совєтський лад тоталітаризму — з безпомічним намаганням представити останній, як приклад до наслідування. Треба б було Носенкові, заки висловлюватись до тієї теми, „пізнати істину", познайомитись і прочитати дослідні праці - студії, що були написані і українськими і чужинецькими авторами. А втім, виконуючи каґебівське „соцзамовлення", не про правду йдеться авторові. Не йдеться йому про правду й тоді, як „за вуха" притягає для своєї „арґументації" Марка Твена, бо Марк Твен, як вільнолюбна людина, ще й не те б сказав про совєтську „народну демократію", коли б був дожив до її понурих концтаборів, моторошних тюрем - катівень, мракобісних психіятричних „лікарень", до нечуваного в культурному світі московського терору, перед яким бліднуть інквізиція, „люті Нерони" і всі тоталітарні практики світу.

Треба однак припускати, що безпосередньою причиною написання Носенком „памфлету" був страх не перед Джексоном, як сенатором, а перед Джексоном, як можливим президентом ЗСА. Про це Носенко виразно натякає в кінці „памфлету", кажучи: „Недавно лідер „чорної сотні" і зубр антирадянщини, який боїться комунізму, як чорт ладану, знову промайнув на американських голубих екранах, а диктор Сі-Бі-Ес відрекомендував оратора як „людину майбутнього". У короткому виступі Джексон повторив, що збирається висунути свою кандидатуру на пост президента ЗСА. Найвище крісло у державі тягне сенатора магнітом. Та проблема в тім, як вилізти на нього".

Совєтська пропаґанда дуже часто обвинувачує Захід, що цей, мовляв, забагато „вмішується у внутрішні справи Совєтського Союзу". А хіба виразні натяки і суґестії О. Носенка, адресовані американським демократам і демократичній конвенції для вибору кандидата на президента, не є виразним вмішуванням у внутрішні справи ЗСА? „Він заповзятий, — каже Носенко, пробивний — сумніву нема, та нам здається законодавець посковзнеться. За партійністю Джексон демократ. Висунути і схвалити його кандидатуру зможе лише партійний з'їзд, що відбудеться влітку наступного року. Однак величезні маси трудящих Америки і багато тверезомислячих промисловців та фінансистів не підтримають Джексона, бо ж сенатор гне лінію на роздмухування остогидлої „холодної війни", на шкоду економіці З'єднаних Стейтів".

Очевидно, міркування О. Носенка є під'їздна форма обманливої совєтської політики. Відомо ж, що Москва не зацікавлена жадним замиренням і миру не бажає. Коли ж про нього багато говорить у своїй пропаґанді, то це ознака тактичних засобів обманювання світу. Про це прекрасно знає сенатор Генрі Джексон і тому він став ворогом число один для Совєтського Союзу. Проти нього і йому подібних антикомуністів звернене сьогодні головне вістря совєтської пропаґанди.

в. л-ць

Олександер Домбровський

ДО ПИТАННЯ ТАК ЗВ. СКИТСЬКОГО МИСТЕЦТВА

У зв'язку з виставкою скитського мистецтва в Метрополітальному музеї в Ню Йорку дехто з інтелектуальних кругів нашої громади виявив слушно особливе зацікавлення. Це ж бо загостили на Землю Вашінгтона неоцінені скарби зі своєї давнини ранньої історії перш за все території України, а відтак і дальших теренів.

Українські наукові Установи вислали в зв'язку з тим делеґацію до Дирекції музею, щоби не допустити до невірної й кривдячої для нашої історії й культури інформації для американського суспільства (до речі, між членами делеґації не було нікого, хто б визнавався на відтинку скитології та в добі, в якій те мистецтво розвинулося), а на сторінках „Свободи" появилися згадки про виставку рефлексійного характеру та інформативна стаття нашого заслуженого мистця, С. Гординського.

Годі вимагати від людей інших професій, чи інших ділянок знання, а навіть від аматорів ранньої історії Евразії точнішого обізнання з етно - культурними проблемами кімеро - скито - сарматської доби (що покривається більш - менш з добою Гальштадту й Лятену). Тому й не диво, що люди заговорили про „скитське мистецтво", не здаючи собі справи з того, що в мериторичному, а в дальшій консеквенції й термінологічному аспекті сама назва може бути предметом академічної дискусії.

Можна більше чим сподіватися, що авторство так зв. скитського мистецтва належить не лише самим скитам, але й місцевим автохтонним майстрам та грекам з грецьких колоній античного Причорномор'я. Низький номадний стан культури скитів радше не промовляє за їхнім авторством так зв. скитського мистецтва, в старших фазах його розвитку, тобто в 7 - 6 ст. перед Христом. Скити були номадами - завойовниками й почали осідати компактними масами щойно в 4 столітті перед Христом.

Їхній більший вклад у розвиток того ж мистецтва є можливий щойно десь від 5 століття. Як відомо, так зв. скитське мистецтво є характеристичне між іншим своїм „звіринним стилем" (вияви тотемістичних вірувань, чи зоо - вівіфікаційних тенденцій у мистецтві?) Якщо маємо в тому ж мистецтві вияви культу тотему, то скити мали б бути тотемістами. А тимчасом згідно з джерельними даними тотемізм на скитському ґрунті виступає незначно, а зате подибуємо тут далеко виразніше анімізм та антропоморфізування божеств. Це також промовляло би проти абсолютного авторства скитів у розвитку так зв. скитського мистецтва.

Питання скитського мистецтва з його звіринним стилем ще й досі не зовсім висвітлене в науці. Це мистецтво являється найправдоподібніше синтезою культурних впливів різних народів на велетенських просторах Евразії — від античної України до центральної Азії включно. В дальших фазах розвитку того ж мистецтва подибуємо виразні впливи грецьких взірців, бо звіринний стиль скитського мистецтва затрачує свої гострі зоо - реалістичні риси та приймає орнаментально - декораційний характер.

В. Щербаківський пропонував на одному з наукових Конґресів замінити термін „скитське мистецтво" на „понтійське мистецтво". Термін „скитське мистецтво" устaлився у передреволюційній, а згодом і підсовєтській науці, можливо при нав'язуванні з імперськими традиціями скитського панування та при запереченні автохтонного чинника, тобто праукраїнського.

Термін „скитське мистецтво" треба приймати радше умовно, так, як і термін „Скитія", чи накинення скитами своєї назви деяким автохтонним племенам (протослов'янським, тобто праукраїнським) на території Скитії, тобто на землях України.

От таке вияснення повинна була зробити делеґація наших наукових установ дирекції Метрополітального Музею, щоби тих скарбів не зачисловати до домени „великоросійської" культури та духового майна „совєтського народу".

Зв'язки Китаю

Москва. — „Правда" з 12 травня опублікувала повідомлення про акредитацію представника Китайської Народної Республіки при Европейській Економічній Раді, надрядному тілі Европейського Спільного Ринку (ЕСР). Йдеться тут про встановлення нормальних таєм та країнами Европейського Спільного Ринку.

Інформуючи про це, „Правда" подає за нібито даними з кіл НАТО, що в плянах Китаю є недопустити до закріплення „політики розрядки" у світі.

У 25-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО Т-ВА ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

„ЛІКАРСЬКИЙ ВІСНИК" - РЕЧНИК УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ МЕДИЧНОЇ ДУМКИ

Написав д-р Павло Джуль

1

Перше число „Лікарського Вісника" появилося з датою 1-го травня 1954 року. В цей час Українське Лікарське Товариство стояло вже на твердих основах, об'єднувало приблизно 400 українців - лікарів і закінчувало свій організаційний період. „Лікарський Вісник" як орган молодої громади, своїм змістом віддзеркалював її тодішній стан та напрямні. Завданням цього журналу було ознайомити читачів із розвитком української медичної науки, вкладом українських лікарів у світову медичну літературу. Його плянувалося як орган Українського Лікарського Товариства в Америці, але в недовзі він став речником світової української вільної медичної думки.

Назву „Лікарський Вісник" взято від медичного органу, який появлявся між двома світовими війнами у Львові. Ця назва вказувала, що Українське Лікарське Товариство на вільній американській землі є продовженням лікарської організації на рідних землях, життя якої перервала воєнна хуртовина. Ця назва давала запоруку, що новий журнал зберігатиме світлі традиції свого попередника.

Першим редактором „Лікарського Вісника" був д-р Роман Осінчук, у 1955 році перебрав редакцію д-р Ярослав Воєвідка, а у жовтні 1957 року редактором цього журналу став знову д-р Роман Осінчук і працював на цьому становищі аж по 1962 рік. З'їзд делеґатів УЛТПА у 1962 році вибрав редактором покійного д-ра Тому Лапичака. Три роки пізніше, після його резиґнації з цього становища, керму редакції перебрав знову д-р Роман Осінчук. У 1967 році З'їзд делеґатів вибрав головним редактором д-ра Павла Джуля, який залишився на цьому становищі до сьогодні.

У склад редакційних колеґій за часів усіх головних редакторів входили такі лікарі:

Борис Андрієвський (†), Іван Базилевич (†), Олег Волянський, Богдан Волянський, Володимир Гординський, Мирослав Грецишин, Михайло Даниллюк, Павло Джуль, Мирон Зарицький, Юрій Кушнір, Тома Лапичак (†), Михайло Логаза, Ярослав Макарушка, Богдан Олесницький (†) Осип Оришкевич, Роман Осінчук, Софія Парфанович (†), Василь Плющ, Володимир Прокопович, Володимир Петришин, Теодор Решетило, Юрій Савицький, Евген Стецьків, Володимир Соханівський, Ростислав Сочинський, Валентина Савчук, Юрій Трухлий, Маріян Юзич, Богдан Шебунчак і Іларіон Чолган. Мовними редакторами були: Роман Бжеський, Федір Дудко і Роман Завадович.

Від травня 1954 р. до квітня 1975 р. випущено 75 чисел „Лікарського Вісника", які мають разом приблизно 4,500 сторінок. Наклад окремого числа вагався від 900 до 1000 примірників, деколи сягав до 1,200.

„Лікарський Вісник" розсилалося усім членам УЛТПА, лікарям - українцям розсіяним по цілому світі, українським установам, пресовим органам, університетським бібліотекам ЗСА і Канади та медичним інститутам в УССР. Повні комплекти чисел „Лікарського Вісника" були передані бібліотекам Гарвардського Університету, Наукового Т-ва ім. Шевченка, Українського Університету в Римі та Державному Канадському Архівові.

Для нас може найбільш зворушливим є факт, що наш журнал є розповсюджений і на Україні. Ми можемо з гордістю сказати, що він був першим, так би мовити, „захалявним" журналом" з вільного світу. Його там надзвичайно радо бачать і високо цінять. Його передають з рук до рук і багато з нас бачили вже витерті та пожовклі його сторінки.

Протягом цих двадцяти років у числах „Лікарського Вісника" уміщено 280 наукових статтей. Їх авторами були лікарі, або члени споріднених медичних професій. Число їх сягає понад 100.

Відсоток чисто наукових медичних статтей у „Лікарському Віснику" поступово зростав. Багато із авторів є висококваліфіковані спеціялісти поодиноких ділянок медицини та професори певних університетів ЗСА чи Канади. Їхні праці, крім „Лікарського Вісника", друкуються також в іншомовних медичних журналах. Редакція та автори статтей дістають подяки і признання з окремих університетів Америки та Европи, які одержують наш журнал. З европейських країн ми отримали такі листи з Лондону, Варшави, Праги, Букарешту і Будапешту.

Редакція мусіла взяти під увагу цю гірку істину, що в Україні появляється лише один, писаний українською мовою, журнал. Викладова мова в медичних інститутах є виключно, як і вся медична преса, російська. Нашим завданням є задокументувати існування українського медичного журналу в світовій літературі.

(Продовження буде)

Д-р Іван Скальчук

ЗГАДУЮЧИ МИНУЛЕ...

У сорокріччя мистецької та громадської праці Богдана Паздрія

1

В суботу 10-го квітня 1965 року у Філядельфії відбулась ювілейна вистава - бенефіс „Наталка Полтавка" та Ювілейний бенкет з нагоди 40-річчя акторської, режисерської та громадської праці видатного працівника української сцени Богдана Паздрія.

В суботу 5-го квітня 1975 року українська громада відправила на вічний спочинок на цвинтар на Факс Чейсі цього незрівняного мистця сцени, не маючи змоги відзначити 50-річчя мистецької та громадської праці св. п. Богдана Паздрія.

В сороковий день смерти св. п. Богдана Паздрія друкуємо слово, що було виголошене на ювілейному бенкеті з нагоди 40-річчя акторської, режисерської та громадської праці св. п. Богдана Паздрія, секретарем Ювілейного Ділового Комітету д-ром Іваном Скальчуком:

Перша світова війна закінчилась і принесла для України не сподівану волю, але нову руїну, національне поневолення та розподіл української території на 4-ри займанщини.

Українське покоління, якому судилось бути активним учасником визвольних змагань, творцем-героїчних чинів та будівничим, хоч короткотриваючої, але все таки рідної української державности, програло мілітарно на побоєвищах України. Окупанти сподівалися, що український нарід після мілітарної програної попаде у зневіру, а це їм, окупантам, облегшить закріплення їхньої влади та панування в Україні.

Але сталось воно не так! Завдяки, власне, цьому поколінню, що зі зброєю в руках відстоювало українську державність, в період часу поміж двома війнами, український народ змобілізував усі свої сили і приступив до важкої, впертої і невтомної праці в усіх ділянках національного життя, у ділянці політичній, економічній, науковій та культурній.

Ба, щобільше, цілий цей період стоїть під знаком служби Україні, під знаком підпорядкування усіх сил та засобів народу одній великій цілі — боротьбі поневоленого народу за державність.

І це зовсім непринадкове явище, що ця боротьба захопила усі українські землі, усі займанщини, хоч форми боротьби були інші у кожній займанщині в залежності від політичних обставин.

І цього духа до відродження нації не вдалось „розстріляти", хоч жертвами розстрілів, тюрем, засилань та шибениць падали і науковці і письменники, мистці і діячі української культури, інтеліґенти, робітники та селяни (СВУ, СУМ — на східніх, УВО та ОУН на західніх землях України).

Ця доба в історії українського народу буде відзначена, як доба повна дерзань, і як така доба, що багато причинилась і набагато приспішила майбутнє величне відродження України.

Український театр у цю добу відограв особливу ролю, коли зважити умовини, в яких прийшлось працювати мистцям сцени. А ці обставини були дуже тяжкі.

Українська спільнота започаткувала акцію побудови постійного театру у Львові ще в 1905 році. Це було після того, як галицький сойм не призначив жадної субвенції на український театр. В той час пройшла гостра дискусія, в яку заанґажувались наукові, письменницькі, мистецькі та громадські авторитети (М. Грушевський, І. Франко та інші).

Ця дискусія виявила, що у Львові не було відповідних умов для створення постійного театру, бо не було ані відповідних мистецьких сил, ані репертуару, ані глядача.

А це все було потрібне, щоби було можна вдержати театр на високому мистецькому рівні, та щоби театр не мусів іти на „халтуру" під смак публіки — коштом і мистецького рівня і коштом змісту репертуару.

Це власне був час, коли український театр „Руської Бесіди" під дирекцією М. Губчака потонув був у дилетанстві та проводив свою діяльність „без керми та вітрил".

Українська спільнота стрінулась із справою побудови постійного театру і пізніше в 20-их і 30-их роках, однак на реалізацію цього проєкту таки не спромоглась. Щойно війна та окупація західньоукраїнських земель совєтською армією принесла самочинно розв'язку цієї проблеми, але понад голови української спільноти.

Отож український театр в період поміж двома світовими війнами на західньоукраїнських землях був приречений на мандрівне існування, не маючи ані сталого місця осідку, ані постійного театрального приміщення, яке являється одним із важливих елементів, що повинні забезпечити існування та творчу працю театру.

Українська публіка, тобто український глядач, не була ані приготована, ані не була вихована у належній мистецькій атмосфері, а бідна і нечисленна інтеліґенція у Львові не могли забезпечити постійному театрові у Львові таке число глядачів, щоби театр міг працювати та творити в одному місті, яким, з природи речі, повинен був бути — Львів!

В 20-их роках не зміг у Львові удержатись український незалежний театр, не зважаючи на те, що його мистецькі кадри були посилені акторами високої кляси, еміґрантами з України, та що репертуар цього театру стояв на значному мистецькому рівні („Молодість" — Гальбе в перекладі Леся Курбаса, „Росмерс Гольм" — Ібсена, „Про що тирса шелестіла", „Степовий гість", „Ніч під Івана Купала" та інші).

(Продовження буде)

ДЕЛЕГАТИ 28 КОНВЕНЦІЇ УНСОЮЗУ! ЧИ ВИ ВЖЕ ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК Й ПРИДБАЛИ БОДАЙ ОДНОГО ЧЛЕНА В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ КОНВЕНЦІЇ? ВЧИНІТЬ ЦЕ НЕГАЙНО, ЩЕ ПЕРЕД ЗАКІНЧЕННЯМ ТРАВНЯ!

Китайський уряд не дозволив посольству СССР покласти вінки на пам'ятниках

Пекін. — ТАСС повідомив, що китайське міністерство закордонних справ відмовило дозволу совєтській амбасаді в Китаю на виїзди її членів до Шеньян, Харбіну, Чанчунь та Дальнього з метою скласти там вінки на пам'ятниках і могилах совєтських вояків, похованих на китайській території.

Цим покладенням вінків совєтська амбасада в Китаю хотіла відзначити 30-річчя з дня закінчення Другої світової війни і совєтської перемоги.

Подаючи про це інформацію за ТАСС, газета „Правда" з 12 травня не подала від себе ніяких коментарів.

ВИСТАВКА КАРТИН ЛЮБОМИРА КУЗЬМИ

Ню Йорк. — Об'єднання Мистців Українців в Америці інформує, що в неділю, 18-го травня ц.р. о год. 1-й по полудні в ґалерії ОМУА, 149 2-га евеню, буде відкрита виставка картин мистця Любомира Кузьми. Виставка, яку можна оглядати в будні від год. 6-8 вечора, суботи й неділі від 1-8, триватиме до 1 червня.

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк, 149 2 ав.

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в приміщеннях цього ж Клюбу, у п'ятницю 16-го травня ц.р о год. 7:30 вечора відбудеться панель на тему: „Що таке інвестиґаційний репортаж?" У панелі візьмуть участь: Зенон Снилик, Василь Тершаковець та Ігор Длябога.

ПРЕДСТАВНИКИ „СУВЕРЕННОЇ" УССР...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

таборів. День Загальної деклярації прав людини, схваленої ООН в 1948 році.

В'язні протестують проти позбавлення громадян СССР прав людини, проголошених в згаданій Деклярації, вимагають надання їм статусу політичних в'язнів, домагаються зберегти життя голодуючих. Ці свої домагання вони викликали у заявах до Президії Верховної Ради СССР, союзних республік. Форма протесту — 35 заяв, з них 24 для підтримки своїх домагань, оголосили одноденну голодівку.

21. 10. 1974 р. до ВС-389-35 приїхали громадські представники з Тернопільської области. Представник інституту економіки народної господарки, якийсь Кватира, змінний майстер з тернопільської шкіряної фабрики, агроном з колгоспу „Більшовик", Борщівського району і представник Тернопільського КГБ. Прочитали лекцію „Тріюмф ленінської національної політики на Україні".

Після лекції в'язень М. Горбаль встав і сказав наступне:

„Говорить політв'язень Горбаль, який відбуває покарання за те, що написав поему п. н. „Дума" і рукопис її дав прочитати своєму товаришу, чим не порушив ні одної точки Загальної деклярації прав людини, схваленої ООН, під якою стоїть теж підпис СССР. Та це не перешкодило тернопільському КГБ розпочати проти мене кримінальну справу, а згодом обласному судові винести вирок: 5 років таборів суворого режиму і два роки заслання до Коми АРСР. Та справа не в тому. Та це ж нiщо для тріюмфу ленінської національної політики і українцям не звикати нести тягар невільництва тільки за сміливість подумати про волю. Я хотів би запитати вас, як українців, земляків, як представників громадськости, яка тримає у своїх руках владу, представників суверенної республіки, чому українці відбувають покарання в Мордовіях, Сибірах і Уралах? Як довго для українців Сибір і Урал будуть символами каторги і неволі? І не могли б ви робити заходи в уряді України, щоб нас перевели на Україну, якщо ми аж така суверенна держава?"

Відповідь: Ми на це не маємо уповноваження.

„Ще одна заява. Користаю з нагоди зустрічі з земляками — я сам Тернопільської области — доводжу до вашого відома, як представникам громадськости, що у періоді «розквіту ленінської національної політики» і в країні, де, згідно з вашими словами, «так вольно дышет человек», сьогодні у нашому таборі вже 55 днів ведуть голодівку як протест проти пониження людської гідности, проти сваволі і насильства з боку таборової адміністрації — літературний критик України Іван Світличний, науковий робітник економіст З. Антонюк (українець) колишній співробітник ООН Владимир Балаханов (росіянин), лікар психіятр С. Глузман (жид). Життя людей загрожене і воно буде на вашому сумлінні. Я сказав усе!" (Горбаль виголосив промову українською мовою).

СУА Нової Англії відзначає 50-річчя

Комітет 50-ліття Союзу Українок в Ню Гейвен, Конн. На фото (зліва) пані: М. Гижа, М. Рудницька, Ю. Томорук, О. Платош, І. Рожанківська, Р. Яхницька, І. Гриневич, Л. Фіцалович і М. Савчак.

„Гори Конектикат, скупані сонцем і обіцянкою росту й зелені, дзвеніли українською музикою", писала американська газета „Ню Гейвен Реджистер", 23-го березня ц. р. про святкування 50-ліття Союзу Українок Америки, улаштоване Окружною Радою Відділів Нової Англії 16-го березня в оскленій залі Лорел Вю Кантрі в Гемдені. Шість великих знімок із зразків української історичної та народної ноші з відповідними поясненнями і статтею кореспондентки Гільди Елдер виповнювали цілу велику сторінку цієї газети. У програмі свята котре складалося з обіду та мистецької частини взяли участь триста осіб. Крім української публіки було багато не-українців, головно жіноцтва з місцевих клюбів та організацій.

Програму започаткувала Р. Яхницька, голова Окружної Ради, а майстром церемоній була референтка зв'язків, М. Гижа. Після молитви проведеної о. деканом Борсою відбулося символічне запалення свічок на дереві життя, котре доконали сім голів відділів Нової Англії, президентка Історичного Товариства міста Ню Гейвену, п-і Касела і маленька Ксеня Кизик, котра представляла майбутність СУА.

Секстет пань із 106-го відділу у Гартфорді відспівав три пісні: „Рушничок", „Кладочка" та „Знов сади цвітуть" під акомпаньямент п-і Кінах. Гармонійне, настроєве виконання пісень, як також естетична поява молодих пань викликала справжнє захоплення. Почесна гостя Свята, голова СУА, І. Рожанковська промовляла про завдання Союзу Українок та працю Окружних Рад.

В рамках програми відбулося відзначення членок СУА, активних сорок років в організації. О. Зінич представила 18 усіх членок і їм вручено спеціяльні відзначки.

Головною атракцією програми був показ української історичної ноші, власність 64-го Відділу СУА в Ню Йорку. Пані М. Савчак, опікунка згаданої ноші, подбала про правильний убір одинадцятьох молодих дівчат, котрі служили як модельки. Пояснення читала українською і англійською мовами п-і Гижа під фортепіяновий акомпаньямент Р. Козюпи. Перед присутніми оживали зразки ноші сарматського, княжого та козацького віку української історії. Далі слідували модельки в народній ноші з різних частин української землі. Деякі з цих строїв, що були власністю пань Яхницької, Крупи і Лаврович були справжніми унікатами виконаними з ручно тканих полотен і плахт. На кінець показу, як применення вишивок до сучасної ноші, моделювали вечірні сукні своєї роботи пані Н. Сметанюк, М. Антонишин та С. Горбата зі своїм маленьким синком у вишиванім убранню. Дитячу вишивану сукенку показувала Ксеня Кизик.

Під час показу ноші танцювали жвавий народний танок під рясні оплески публіки Анна Гижа та Роман Кизик.

Програму свята закінчено молитвою, котру провів парох української католицької церкви у Ню Гейвені, о. Мищишин.

Під час програми свята відбулася виставка народного мистецтва, котру приготовила культурна референтка, С. Горбата та О. Папроцька. Організаційний комітет очолювала Р. Яхницька з М. Гижою і В. Горбатою, а в склад входили члени управи Окружної Ради Нової Англії.

Н. Троян

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

П'ЯТНИЦЯ, 16-го ТРАВНЯ 1975 р.

НЮАРК-ІРВІНҐТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 371 Відд. о год. 7 веч. в залі УНДому в Ірвінґтоні. Проситься чл. вирівняти залеглі вкладки. — Стефанія Стеців, гол., В. Шпирка, заст. гол., Леся Назарук, касир, Ю. Вараник, фін. секр.

НЕДІЛЯ, 18-го ТРАВНЯ 1975 р.

НЮАРК, Н. Дж. Звичайні загальні місячні збори 219-го Відд., о год. 12-1 по пол., в залі Укр. Правос. Церкви при Ірвінгтон Аве., Мейплвуд, Н. Дж. Проситься всіх чл. прибути. — М. Юров, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата 217 Відд., о год. 1:30 по пол. в Укр.-Амер. Клюбі при 292 Гадсон Аве. На порядку нарад є важні справи до вирішення. Проситься чл. прибути та вирівняти вкладки. М. Яремчук, рек. секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 64 Відд., о год. 2-ій по пол., точно, у Вінярського в Патерсоні. Проситься всіх на збори. — І. Бурний, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 342 Відд., о год. 1:30 по пол., в клясі ч. 2 при церкві св. Димитрія. — Управа.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42 Відд., о год. 2-ій по пол., в УНДомі при 237 Гоуп Аве. Проситься чл. прибути. — В. Марущак, рек. секретар.

КЛИФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Січ 182-ий Відд. о год. 10:30-12:30 по пол. в залі Укр. Правосл. Церкви при 635 Брод вул. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — Г. Клименко, секр.